

Underlag för handlingsplan för regionala utvecklingsområden

Här kommer läsning och underlag inför Integrationsrådets möte den 12 september 2019.

Bakgrund

Under våren 2019 har alla länets kommuner lokalt antagit den regionala överenskommelsen RÖK 2019 – 2021. Styrdokumentet är av stor vikt då förändringar sker inom detta område; det pågår flera stora utredningar om hur mottagnings- och integrationsarbetet ska organiseras i Sverige samtidigt som många specialistmyndigheter omorganiserar. Därtill har vi nya konstellationer i länets kommuner och inom Region Blekinge.

Prioriterade områden

1) Skalbara system

Idag finns det i kommuner och organisationer en oro för förlorad kompetens i samband med att verksamheter avvecklas och funktioner skärs ned. Yrkesgrupperna vill bibehålla dem.¹ Det som krävs är att snabbt kunna expandera länsvis istället för kommunvis.

Det finns en farhåga att olika avdelningar inom kommunen kommer läggas ner och det är kanske inte realistiskt att samtliga resurser finns i alla kommuner, därav ett behov av att hålla ihop det länsövergripande.

En önskan och ett förslag är att länsstyrelsen har ett övergripande ansvar kring detta och får t ex fördela ansvaret. Önskan att denna fråga även drivs t ex i skola, integrationscentrum och sjukvård. Uppdelning mellan kommuner behöver ske i samverkan, med länsstyrelsen som huvudansvarig och sammankallande.

Integrationsrådet bör inom sig genomföra en kartläggning av resurser och funktioner och sätta en grundnivå som ska upprätthållas utifrån beredskaps- och kunskapsöverföringsperspektivet, och föra en dokumentation av läget i kommunerna, t ex i samband med arbetet med länstalen från Migrationsverket varje år.

¹ Regeringskansliets återkoppling av länsstyrelsernas resultat verksamhetsåret 2018, 2019-05-17 Fi2019/01973:

”Arbetsförmedlingens omorganisation och nedläggning av lokalkontor kan komma att innebära att länsstyrelserna får en ännu viktigare roll med att samordna statliga insatser i länen, något som också kan komma att öka arbetsbelastningen för enskilda kommuner när det gäller att erbjuda samhällsservice för nyanlända och övriga kommuninvånare. Enligt Migrationsverkets prognos kommer Sverige att ta emot betydligt färre asylsökande de kommande åren jämfört med de senaste åren. Samtidigt kommer en större andel av de som kommer till Sverige att vara anhöriginvandrare eller vidarebosatta. Länsstyrelserna uppmärksammar även själva att det finns ett allt större antal asylsökande som förväntas få ett lagakraftvunnet avslagsbeslut.”

2) Individen i centrum

Migrationsforskning inom MILSA (migrationshälsa) visar att det är viktigt att individen snabbt får ett sammanhang och en tydlighet i vad som kommer att ske, för att motverka psykisk och fysisk ohälsa bland de nyanlända. Idag finns det en otydlighet från början kring olika insatser och därtill är samhället i ständig förändring vilket gör det svårt att hålla nyanlända "uppdaterade".

Vi vet även att **information** är svårt att förmedla trots att det är viktigt. Det krävs tydlig, målgruppsanpassad information som är kvalitetssäkrad och uppdaterad både på nationell, regional och kommunal nivå. Vi behöver titta på:

- på vilka språk /kanaler man förmedlar nödvändig information på;
- ta eventuellt hjälp av samhälls- och hälsokommunikatörer;
- skapa en kommunikationsprocess som koordineras väl mellan alla
- se över behovet av **servicecenter** på flera språk i kommuner
- skapa ett helt flödesschema som kan presenteras för en nyanländ direkt med en plan

Det ska även ske **kommunikation** med de asylsökande, ensamkommande och nyanlända. Genom att kommunicera med och inte över huvud på vuxna nyanlända skapar man bättre förutsättningar för att vilja inkluderas och anpassas t ex på den ort man är anvisad till. Detta gäller även i fall där skyddsbehov inte styrks och individen får ett avvisningsbeslut. Respekt ska prägla den kommunikation vi har med nyanlända i länet.

3) Utveckla synen på hela länet som en region för arbete, boende och skola

För att avlasta försörjningsstöd och minska segregationen, måste vi hitta fler alternativa bostäder. Utgångspunkten idag är att alla ska bo och sysselsättas i en och samma län, men kanske kan RÖK bidra till att se mer **hela länet som en boende- och sysselsättningsarena**.

För att det ska kunna ske måste man börja **jobba med flera frågor samtidigt**; språkinläring, jobbinsatser, skolor, vård och boende. Samtidigt behövs

Arbetsförmedlingens kompetens för att inte matcha ihop nyanlända i positioner där de misslyckas och sedan fastnar i bidragsstödet. Ett förslag för att motverka detta är ett kommunalt (socialt) bemanningsbolag i form av språkpraktik och arbetspraktik och i nära samarbete med såväl SFI som arbetsgivarna.

Även inom språkutlärnning och inom grundläggande kompetenser i skolan efterlyses det en bättre koordinering med olika verksamheter inom **SFI och Komvux** i länet. Den gamla skolbaserade modellen av höst- och vårterminer och sommarlov fungerar dåligt både för arbetsgivare och för de nyanlända. Olika typer av kursinnehåll ska kunna introduceras utifrån arbetsmarknadens behov mycket snabbare än idag.

4) Samarbete med den idéburna sektorn

Den idéburna sektorns betydelse lyfts fram allt mer inom forskning och studier kring hur Sverige hanterade flyktingflödena 2015. I länet finns det flera stora och viktiga projekt som drivs tillsammans med den idéburna sektorn, bl.a. med inriktning mot idrott, mot landsbygden och mot föräldrar. **Den idéburna sektorn besitter även en stor kompetens, en förmåga att agera snabbt, samt möter de nyanlända kontinuerligt och direkt på ett annat sätt än myndigheterna gör. Myndigheter och den idéburna sektorn behöver ha en kontinuerlig dialog.**

För vårt län har föreningarnas aktivitet varit mycket viktigt för ett bra mottagande och etablering av nyanlända. Det finns just nu en viss oro bland föreningar kring vad som kommer att hända framöver.

Det finns många modeller i landet för att uppnå en bra samverkan med den idéburna sektorn. Ett sätt är att skapa **en överenskommelse** om olika uppgifter och roller i mottagandet. Ett annat sätt är att skapa **strukturerade dialoger** regelbundet och bjuda in föreningar och organisationer.

Den idéburna sektorn i sin tur kan behöva stöd av kommuner och myndigheter för att kunna nå målgruppen och förmedla sitt budskap tydligt. T ex är det väldigt okänt för många nyanlända hur stort föreningslivet i Sverige är, och det kan finnas luckor på grundläggande kunskaper om föreningar. Svenska företeelser som t ex kulturskolan behöver förklaras. Många **föreningar behöver medlemmar.**

Inom RÖK kan samverkanspartners verka för att utnyttja de samhällsarenor som vi har, t ex skolan, BVC, bibliotek och museer för att **facilitera möten mellan**

nyanlända och föreningar, samtidigt som man kan lägga in kunskap om föreningslivet inom samhällsorientering och etableringsprogrammen som erbjuds av myndigheterna. Då vet vi att de nyanlända får en korrekt bild av vad föreningslivet innebär.